

Tid for ettertanke

Det er turbulente tider i helsevesenet – særlig ved sykehusene – og ingen utsikter til snarlige og enkle løsninger. Men løsninger må finnes, og legene har særlig gode muligheter til å bidra til å finne disse. Det sitter leger i sentrale posisjoner på alle nivåer i helsevesenet. Og, ikke minst, legene møter pasientene daglig på legekontorene og ved sykesengen. Kanskje kan den stille uke, påskeuken, brukes til å samle tankene og finne konstruktive løsninger?

I Tidsskriftets påskenummer har vi som vanlig forsøkt å samle artikler med mange ulike temaer. Vi håper alle vil finne noe av interesse og til ettertanke. God påske!

Charlotte Haug

Charlotte Haug
redaktør

Tidsskrift for Den norske legeforening

Legenes hus
Akersgata 2
Postboks 1152 Sentrum
0107 Oslo

Redaktør
Charlotte Haug

Medisinske redaktører

Jens Bjørheim
Michael Bretthauer
Odd Terje Brustugun
Petter Jensen Gjersvik
Trine B. Haugen
Åslaug Helland
Erlend Hem
Geir Jacobsen
Anne Kveim Lie
Kjetil Søreide
Preben Aavitsland

Redaksjonskomité

Guri Rørtveit (leder)
Are Brean
Lill-Tove Rasmussen Busund
Ola Dale
Baard-Christian Schem
Annetine Staff
Terje Vigen
Marte Walstad

Faste medarbeidere

Anne Forus
Anne Langdalen
Kari Skinningsrud
Olav Spigset
Kari Tveito
Marit Tveito
Leiv Otto Watne
Ragnhild Ørstavik

Sentralbord 23 10 90 00
Redaksjon 23 10 90 50
Telefaks 23 10 90 40
www.tidsskriftet.no
E-post:
tidsskriftet@legeforeningen.no
nettredaksjonen@legeforeningen.no
annonser@legeforeningen.no

Redaksjonssjef

Anne Ringnes

Produksjonssjef

Berit Seljebotn

Manuskriptredaktører

Åslaug Flo
Marit Fjellhaug Nylund
Raida Ødegaard

Bilderedaktør

Anne Gitte Hertzberg

Redaksjonssekretærer

Jorunn B. Kvarme
Gunn Marit Seberg
Liv Thier

Nettredaksjonen

Nettredaktør Stine Bjerkestrand
Kari Ekelund
Ine E. Furulund
Gro Rabben
Oda Riska
Tengel Sandtrø
Stein Runar Østigaard

Prosjektutvikler

Frauke Becher

Markedssjef

Ellen Bye Knutsen

Markedssekretær

Anne-Britt Dahl

Ytterligere informasjon bakerst i bladet

Illustrasjonsfoto © Rob Mackenbach/Flowers/
GV-Press

Tulipaner

Tulipanen kom til Europa fra Tyrkia omkring 1550. Der hadde den vært kjent lenge i både vill og kultivert form. Tyrkerne kalte den «lale», men det var det persiske ordet «dulband», turban, som festet seg. I europeiske språk ble det til tulipan, tulp, tulip eller tulipe. Den ble plantet første gang i Nederland i 1593, i Norge i 1597. Tulipanen ble et samleobjekt i Nederland, et statussymbol for de rike. Planten kom raskt i sentrum for samlernes interesse, da den var mye sjeldnere enn den er i dag. Enkelte sorter var sjeldne som van Gogh-malerier i dagens auksjonshus.

I begynnelsen var det flere som tjente gode penger på kjøp og salg. Store deler av befolkningen ble revet med. Folk pantsatte det de eide av land og buskap og brukte sparepengene til å kjøpe tulipanløk. Mens det sto på som verst, gikk prisene opp 20 ganger på en måned. Den høyeste prisen man kjenner til, ble betalt tidlig i 1637. For en enkelt løk ble det betalt 5 200 gylden, det var mer enn et anstendig hus kostet. Krakket kom brått i 1637 og etterlot en rekke spekulanter på bar bakke. I ettertid har man snakket om «tulipanomania» for å karakterisere denne verdens første finansboble (1).

Preget av tulipanmoten i Amsterdam skiftet den berømte legen Nicolaus Petreius navn til Nicolaes Tulp (2). I dette nummer av Tidsskriftet kan du lese om dr. Tulp og om fremstillingen av hans anatomiforelesning på side 716.

Leiv M. Hove

leiv.hove@helse-bergen.no
Haukeland Universitetssjukehus

Litteratur

1. Berby T. Tulipangalskap. Levende historie 2007; 5: 32–7.
2. van Heel SADC et al. Nicolaes Tulp. The life and work of an Amsterdam physician and magistrate in the 17th century. Amsterdam: Six Art Promotion, 1998: 41–216.